ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Татварын хэлтсийн 2023 оны
санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ГСА-2024/21/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Говьсүмбэр аймаг 2024 он	Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Д.Сарантуяа Утас: 70543179 Цахим хаяг: sarantuyab@audit.gov.mn Аудитын менежер: Г.Наранбаяр Цахим хаяг: naranbayarg@audit.gov.mn Гэрээгээр аудитыг гүйцэтгэсэн: Баталгаат тооцоолол аудитХХК-ийн Захирал: М.Буянбулган Утас: 77153069 Цахим хаяг: buyanbulgan@batalgaattaudit.com Чанарын менежер: Г.Цогтбаатар Аудитор: Н.Цэнгэнбаяр

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Нэг.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 2

Хоёр.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 4

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 4

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 6

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 7

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 9

Гурав. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 10

5.3 Зөвлөмж 11

Дөрөв. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 12

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл 12

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ГСА	Говьсүмбэр аймаг
МУЕА	Монгол улсын ерөнхий аудитор
СТА	Санхүүгийн тайлангийн аудит
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ТШЗ	Төсвийн шууд захирагч
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

Нэг.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс:976-7054 3179
И-мэйл: govisumber@audit.gov.mn

2024.02.23 № 35

танай ______________-ны № ______________-т

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН ТАТВАРЫН ХЭЛТСИЙН ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ П.ЭНХ-ОЮУН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Татварын хэлтсийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Говьсүмбэр аймгийн Татварын хэлтсийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

008020287

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Тайлант онд 3 зорилтын хүрээнд 40 арга хэмжээг хэрэгжүүлж 92.3 хувиар гүйцэтгэсэн гэж тайлагнасныг аймгийн Засаг дарга 93.3 хувийн биелэлттэй дүгнэсэн байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.САРАНТУЯА

Хоёр.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**27,201,033.31**	**28,221,711.31**
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	6,731,951.58	8,877,799.58
312	**Банкинд байгаа бэлэн мөнгө**	**6,731,951.58**	**8,877,799.58**
31211	Төрийн сангийн харилцах	6,731,951.58	8,877,799.58
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	**20,469,081.73**	**19,343,911.73**
351	**Түүхий эд материал**	**25,700.00**	**0.00**
35130	Эм боох материал	25,700.00	0.00
354	**Хангамжийн материал**	**20,443,381.73**	**19,343,911.73**
35410	Бичиг хэргийн материал	974,850.00	788,100.00
35420	Аж ахуйн материал	16,396,875.61	17,435,875.61
35470	Бусад хангамжийн материал	3,039,100.00	1,087,600.00
35500	Биологийн хөрөнгө	32,556.12	32,336.12
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**725,381,044.98**	**700,004,034.68**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	725,381,044.98	700,004,034.68
392	**Биет хөрөнгө**	**720,622,216.44**	**695,136,189.94**
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	700,000,000.00	700,000,000.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(52,575,873.60)	(62,222,236.80)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	66,900,000.00	66,900,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(35,708,481.90)	(44,925,543.04)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	78,959,279.03	74,617,419.03
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(50,838,166.84)	(50,915,792.10)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	27,554,000.00	27,354,000.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(13,668,540.25)	(15,671,657.15)
393	**Биет бус хөрөнгө**	**4,758,828.54**	**4,867,844.74**
39301	Програм хангамж	1,710,901.50	2,010,901.50
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,416,072.96)	(1,607,056.76)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	4,464,000.00	4,464,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**752,582,078.29**	**728,225,745.99**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	752,582,078.29	728,225,745.99
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	103,002,637.26	103,002,637.26
513	Дахин үнэлгээний нөөц	684,909.98	684,909.98
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	648,894,531.05	624,538,198.75
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	648,894,531.05	648,894,531.05
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	(24,356,332.30)
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**752,582,078.29**	**728,225,745.99**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**361,142,629.38**	**503,790,948.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**9,856,829.38**	**16,422,948.00**
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	3,206,829.38	7,490,100.00
120009	Бусад орлого	6,650,000.00	8,932,848.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	0.00	5,181,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.00	5,181,600.00
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	351,285,800.00	482,186,400.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	351,285,800.00	482,186,400.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**404,231,460.41**	**528,048,914.86**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**404,231,460.41**	**528,048,914.86**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	149,966,449.76	235,243,601.92
210101	Үндсэн цалин	81,671,870.76	143,532,063.23
210102	Нэмэгдэл	43,901,623.00	46,191,697.31
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	11,782,000.00	12,900,488.68
210104	Урамшуулал	12,610,956.00	32,619,352.70
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**20,970,777.75**	**29,123,271.98**
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,413,032.98	20,104,430.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,579,623.05	2,292,596.36
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,019,112.86	1,793,665.40
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,388,195.51	448,416.39
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,570,813.35	4,484,163.49
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**34,447,176.00**	**34,391,288.32**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,161,417.00	2,095,414.32
210302	Түлш, халаалт	30,763,450.00	30,356,898.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,522,309.00	1,938,976.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**21,276,586.97**	**15,065,483.10**
210401	Бичиг хэрэг	4,823,220.00	3,552,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,622,900.00	1,600,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,278,120.00	2,214,773.10
210404	Ном, хэвлэл	360,750.00	1,799,250.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	906,480.00	135,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,860,716.97	5,764,110.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	2,424,400.00	0.00
2105	**Нормативт зардал**	**0.00**	**25,700.00**
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	0.00	25,700.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**7,950,412.41**	**40,599,700.00**
210604	Урсгал засвар	7,950,412.41	40,599,700.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**1,978,400.00**	**1,990,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	1,978,400.00	1,990,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**43,150,606.00**	**48,292,288.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	41,076,800.00	46,168,002.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,080,000.00	1,062,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	834,250.00	834,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	41,064.00	41,064.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	22,000.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	0.00	160,000.00
210807	Газрын төлбөр	4,752.00	4,752.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.00	220.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	91,740.00	0.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**45,911,491.03**	**43,875,744.86**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,314,777.00	6,682,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,733,800.00	4,125,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	38,862,914.03	33,068,744.86
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**2,278,008.00**	**1,650,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,278,008.00	1,650,000.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**76,301,552.49**	**77,791,836.68**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,301,552.49	77,791,836.68
225	**Үндсэн бус үйл ажиллагааны зардал**	**0.00**	**98,365.44**
225001	Үндсэн хөрөнгийн олз гарз	0.00	98,365.44
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**(43,088,831.03)**	**(24,356,332.30)**
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**		
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**(43,088,831.03)**	**(24,356,332.30)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх он**	**Тайлант он**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**357,935,800.00**	**496,300,848.00**
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**6,580,000.00**	**8,932,848.00**
120009	Бусад орлого	6,580,000.00	8,932,848.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	70,000.00	5,181,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	70,000.00	5,181,600.00
1330	**Төсвийн захирагчдаас**	351,285,800.00	482,186,400.00
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	351,285,800.00	482,186,400.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**356,670,577.00**	**493,855,000.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**356,670,577.00**	**493,855,000.00**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	151,830,149.67	236,022,346.01
210101	Үндсэн цалин	102,078,088.55	138,527,969.59
210102	Нэмэгдэл	22,438,914.12	51,974,535.04
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,907,928.00	12,900,488.68
210104	Урамшуулал	13,405,219.00	32,619,352.70
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**19,107,077.84**	**29,123,271.98**
210201	Тэтгэврийн даатгал	13,413,032.07	20,104,430.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,579,623.05	2,292,596.36
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,152,819.05	1,793,665.40
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	262,802.96	448,416.39
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,698,800.71	4,484,163.49
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**34,447,176.00**	**34,391,288.32**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,161,417.00	2,095,414.32
210302	Түлш, халаалт	30,763,450.00	30,258,650.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,522,309.00	2,037,224.00

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**12,668,070.00**	**10,885,733.10**
210401	Бичиг хэрэг	3,366,900.00	3,286,600.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,232,900.00	1,600,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,277,790.00	2,214,773.10
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	906,480.00	135,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,884,000.00	3,649,360.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**7,952,700.00**	**42,034,700.00**
210604	Урсгал засвар	7,952,700.00	42,034,700.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**1,978,400.00**	**1,990,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	1,978,400.00	1,990,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**43,058,866.00**	**49,562,568.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	41,076,800.00	47,548,502.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,080,000.00	1,062,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	834,250.00	834,250.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	41,064.00	41,064.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	22,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		50,000.00
210807	Газрын төлбөр	4,752.00	4,752.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**7,048,577.00**	**11,182,000.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,314,777.00	6,682,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,733,800.00	4,500,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**2,278,008.00**	**1,650,000.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	0.00	1,650,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж урамшуулал	2,278,008.00	0.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**76,301,552.49**	**77,013,092.59**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	76,301,552.49	77,013,092.59
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**1,265,223.00**	**2,445,848.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**0.00**	**300,000.00**
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	0.00	300,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**0.00**	**300,000.00**
8	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	1,265,223.00	2,145,848.00
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	5,466,728.58	6,731,951.58
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	6,731,951.58	8,877,799.58

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн

C08	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**103,002,637.26**	**684,909.98**	**648,894,531.05**	**752,582,078.29**
D01	**2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	**103,002,637.26**	**684,909.98**	**648,894,531.05**	**752,582,078.29**
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**103,002,637.26**	**684,909.98**	**648,894,531.05**	**752,582,078.29**
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	(24,356,332.30)	**(24,356,332.30)**
D09	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**103,002,637.26**	**684,909.98**	**624,538,198.75**	**728,225,745.99**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Эдийн засгийн ангилал	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**482,186,400.00**	**405,173,307.41**	84.0
21	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**480,536,400.00**	**403,523,307.41**	84.0
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**294,261,600.00**	**231,329,952.23**	78.6
21010100	Үндсэн цалин	140,718,100.00	138,527,969.59	98.4
21010400	Нэмэгдэл	57,865,400.00	47,282,141.26	81.7
21010300	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	18,491,500.00	12,900,488.68	69.8
21010400	Урамшуулал	77,186,600.00	32,619,352.70	42.3
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**36,782,800.00**	**28,634,065.76**	77.8
21020100	Тэтгэврийн даатгал	25,012,200.00	19,771,770.12	79.0
21020200	Тэтгэмжийн даатгал	2,942,600.00	2,253,459.86	76.6
21020300	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,354,100.00	1,762,356.20	74.9
21020400	Ажилгүйдлийн даатгал	588,600.00	440,589.09	74.9
21020500	Эрүүл мэндийн даатгал	5,885,300.00	4,405,890.49	74.9
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**39,713,200.00**	**34,391,288.32**	86.6
21030100	Гэрэл, цахилгаан	2,200,000.00	2,095,414.32	95.2
21030200	Түлш, халаалт	35,353,200.00	30,258,650.00	85.6
21030300	Цэвэр, бохир ус	2,160,000.00	2,037,224.00	94.3
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**11,285,000.00**	**10,780,733.10**	95.5
21040100	Бичиг хэрэг	3,140,000.00	3,181,600.00	101.3
21040200	Тээвэр, шатахуун	1,600,000.00	1,600,000.00	100.0
21040300	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,760,000.00	2,214,773.10	80.2
21040500	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	135,000.00	135,000.00	100.0
21040600	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,650,000.00	3,649,360.00	100.0
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**42,034,700.00**	**42,034,700.00**	100.0
21060400	Урсгал засвар	42,034,700.00	42,034,700.00	100.0
	Томилолт, зочны зардал	**1,990,000.00**	**1,990,000.00**	100.0
21070200	Дотоод албан томилолт	1,990,000.00	1,990,000.00	100.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**49,914,100.00**	**49,862,568.00**	99.9
21080100	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	47,598,500.00	47,548,502.00	99.9
21080200	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,062,000.00	1,062,000.00	100.0

21080300	Даатгалын үйлчилгээ	834,300.00	834,250.00	100.0
21080400	Тээврийн хэрэгслийн татвар	42,500.00	41,064.00	96.6
21080500	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	22,000.00	22,000.00	100.0
21080600	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	350,000.00	350,000.00	100.0
21080700	Газрын төлбөр	4,800.00	4,752.00	99.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**4,555,000.00**	**4,500,000.00**	98.8
21090100	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,000.00	0.00	0.0
21090200	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага	4,500,000.00	4,500,000.00	100.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**1,650,000.00**	**1,650,000.00**	100.0
21320900	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,650,000.00	1,650,000.00	100.0
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**482,186,400.00**	**482,186,400.00**	100.0
13100100	Улсын төсвөөс санхүүжих	482,186,400.00	482,186,400.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Эдийн засгийн ангилал	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**5,181,600.00**	**4,402,855.91**	85.0
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**5,181,600.00**	**4,402,855.91**	85.0
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**4,559,808.00**	**3,913,649.69**	85.8
21010200	Нэмэгдэл	4,559,808.00	3,913,649.69	85.8
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**621,792.00**	**489,206.22**	78.7
21020100	Тэтгэврийн даатгал	414,528.00	332,660.22	80.3
21020200	Тэтгэмжийн даатгал	51,816.00	39,136.50	75.5
21020300	ҮОМШӨ-ний даатгал	41,453.00	31,309.20	75.5
21020400	Ажилгүйдлийн даатгал	10,363.00	7,827.30	75.5
21020500	Эрүүл мэндийн даатгал	103,632.00	78,273.00	75.5
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**5,181,600.00**	**5,181,600.00**	100.0
13100100	Улсын төсвөөс санхүүжих	5,181,600.00	5,181,600.00	100.0

Гурав. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 98,365.4 мянган төгрөгийн алдаа[1] илэрсэн бөгөөд аудитын явцад залруулсан. Тухайлбал:

1. Элэгдлийн хугацаа дуусаагүй үндсэн хөрөнгө зарлагадсаны зөрүү 98,365.4 мянган төгрөгийг олз, гарзаар тусгаж тайлагнаагүй

Аудитаар нийт 6,091.5 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрсэн зөрчилд алдааг дахин давтан гаргахгүй байх 1 албан шаардлага,2 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

5.2 Албан шаардлага

1. Цалингийн зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Татварын хэлтсийн дарга тайлант жилд аймгийн болон Татварын ерөнхий газраас өгсөн үүрэг чиглэлийн дагуу ээлжийн амралтыг биеэр эдлээгүй гэсэн шалтгаанаар аймгийн Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 12-ны Б/52 дугаар захирамжаар ээлжийн амралтын хугацааны цалинг 1.5 дахин нэмэгдүүлж тооцож 3,498.6 мянган төгрөгийг олгосон байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1 дэх “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно” Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1 дэх “Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.1 дэх "Төсвийн захирагч нь түүнийг томилсон байгууллага, албан тушаалтны өмнө, эсхүл дээд шатныхаа төсвийн захирагчийн өмнө төсвийн талаар хариуцлага хүлээдэг байх;, 16.5.2-т "Батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих;, 99.1.Ажилтанд ажлын жил бүр ээлжийн амралт олгож биеэр эдлүүлнэ. Ажлын зайлшгүй шаардлагаар ээлжийн амралтаа биеэр эдэлж чадаагүй ажилтанд олгох мөнгөн урамшууллын хэмжээг энэ хуулийн 110.2-т заасан хэмжээнээс нэмэгдүүлж олгох асуудлыг хамтын гэрээгээр, хамтын гэрээгүй бол ажилтантай тохиролцон олгоно;” заалтуудыг хэрэгжүүлээгүйтэй нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Томилсон эрх бүхий албан тушаалтны шийдвэрээр нэмэгдэл цалин, урамшууллыг тооцож олгох, дээр дурьдсан эрх зүйн актуудыг мөрдлөг болгон ажиллах

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.3 Зөвлөмж

1. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Анхан шатны баримтуудын хөтлөлт, гүйцэтгэл зохих журмын зааврыг мөрдлөг болгож хэвшүүлээгүй. Тухайлбал: НХМаягт БМ-7, БМ-10, ТМ-4

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1 дэх "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", 13.5-д "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно. Цахим хэлбэрээр бүрдүүлсэн анхан шатны баримт нь цахим гарын үсгээр баталгаажсан байна.", 13.7-д "Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно." заалт, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тушаалаар баталсан журмын тухайн маягтуудыг хөтлөх, гүйцэтгэлд хяналт тавих зааврыг мөрдлөг болгоогүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НХМаягт БМ-7, БМ-10, ТМ-4 маягтуудыг зааврын дагуу хөтлөх, холбогдох журам зааврыг мөрдлөг болгон ажиллаж, хэрэгжилтэд тавих хяналтыг сайжруулах

2. Эрх зүйн акттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Хэлтсийн дарга зарим тушаалыг гаргахдаа Засгийн газрын тогтоол, Сангийн сайдын холбогдох тушаалын заалттай нийцүүлээгүй, гүйцэтгэлийн талаар тодорхой тусгаагүй.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18.1.Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", Засгийн газрын 2019 оны 9 дугаар тогтоолын 2.1-д "Төрийн албаны тухай хуулийн 42.1-д заасан үндэслэлээр эзгүй байгаа албан хаагчийн албан үүргийг 2-6 сар хүртэл хугацаагаар түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид цалингийн зөрүүг олгоно.", 2.2-т "Энэ журмын 2.1-д заасан түр орлон гүйцэтгэх хугацаа нь 6 сараас дээш үргэлжлэх бол түр орлон гүйцэтгэж байгаа албан тушаалын цалингийн 40 хүртэл хувийг түр орлон гүйцэтгэсэн төрийн жинхэнэ албан хаагчид олгоно." заалтуудыг мөрдлөг болгоогүй нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Тушаал, шийдвэрийг холбогдох эрх зүйн актуудын заалттай нийцүүлэн гаргаж, гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулах

Дээрх албан шаардлага, зөвлөмжийн биелэлтийг Говьсүмбэр аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 6 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Дөрөв. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Залруулга	1	98,365.4			1	98,365.4	1	98,365.4			1	98,365.4
Дүн	1	98,365.4			1	98,365.4	1	98,365.4			1	98,365.4

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Ээлжийн амралтын нөхөн олговрыг төсвийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн шийдвэрээр олгоогүй	1	3,498.6			1	3,498.6	-	-	-	-	-	-
Дүн	**1**	**3,498.6**			**1**	**3,498.6**	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Эрхийн акттай холбоотой	1	0.0	-	-			1	0.0
Анхан шатны баримтын хөтлөлт, гүйцэтгэлтэй холбоотой	1	0.0	-	-			1	0.0
Дүн	2	0.0	-	-			2	0.0

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10

1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	**1**	**1**			**1**			

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР